

ת"פ (תל אביב) 56819-10-20 - מדינת ישראל ע"י נ' יגאל מסיקה ע"י

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב-יפו
ת"פ 56819-10-20 מדינת ישראל נ' מסיקה
לפני כבוד השופטת חופית גרשון-יזרעאלי

המאשימה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד סברניק ומשלי

נגד יגאל מסיקה ע"י ב"כ עוד חדד

נגד
הנאשם
גזר דין

1. הנאשם הורשע ביום 21.11.22 על פי הודאתו בכך שלא הפקיד בחודשים ספטמבר 2018 עד אוגוסט 2019 פיקדון לעובד זר שהוא מסתן שהעסיק, לפי סעיף 1 יא 1 וסעיף 2(ב)(8) **לחוק עובדים זרים** תשנ"א-1991 (להלן: "חוק עובדים זרים"), ובהעסקה ללא ביטוח רפואי משך כ-4 שנים לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים.

2. כל זאת לאחר שביום 22.9.19 נערכה ביקורת של מפקחי רשות האוכלוסין וההגירה ונמצא במסעדה של הנאשם בשפיים עובד זר שעבד במטבח, הוא נשוא העבירות בכתב האישום (להלן: "העובד").

3. ביום 30.4.24 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, והוסכם כי לאחר הדיון ימציא הנאשם למאשימה מסמכים התומכים בטענותיו במישור הכלכלי והרפואי. לאחר הדיון הגיש הנאשם העתקי פוליסות רפואיות לעובד לתקופות של כשנה וחצי במצטבר: 21.8.18 - 11.10.18; 15.10.18 - 10.4.19; 6.5.19 - 25.9.19; 18.12.19 - 26.3.20.

כן הגיש הנאשם מספר מסמכים רפואיים הנוגעים למצבו הרפואי לאחר תאונת עבודה מיום 12.3.23; מסמך רפואי הנוגע לפעוטה בשם גאיה מזרחי, ככל הנראה בת משפחה של הנאשם, נכדתו; דרישות לתשלום מס של עיריית נתניה המופנות למר מסיקה שמואל.

בתגובה שהגישה המאשימה היא טענה כי פוליסות הביטוח הרפואי נוגעות לחלק קטן מן התקופה לה טענה בכתב האישום, ויש להתחשב בהן בהתאם במסגרת גזר הדין. כן נטען כי המסמכים אינם משקפים את מצבו הכלכלי של הנאשם לאשורו.

טענות הצדדים

4. **המאשימה** טענה כי הנאשם ביצע את העבירות במסגרת משלח ידו. יש לראות את עבירת היעדר הביטוח הרפואי בה הורשע הנאשם כאירוע אחד, ואת העבירה הנוגעת להיעדר הפקדות כאירוע נפרד. בכך שלא הופקדו הפקדות לפיקדון גם בדיעבד נפגעו זכויותיו הסוציאליות של העובד. מדובר

בעבירה המתחדשת מדי חודש ולנאשם היה רווח כלכלי מכך. העובד לא היה מבוטח בביטוח רפואי. מדובר בפגיעה בערך חברתי העלולה להזיק לקופה הציבורית. הנטל להוכיח קשיים כלכליים המצדיקים התחשבות בענישה מוטל על הנאשם.

המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם קנס בגין אי הפקדת הפיקדון בטווח שלא יפחת מ- 30,000 ₪ ולא יעלה על 55,000 ₪. הטווח לעבירה של היעדר ביטוח רפואי הוא בין 10,000 ₪ לבין 18,000 ₪.

עבור העבירה של אי הפקדת הפיקדון התבקש בית הדין לגזור קנס בסך 50,000 ₪ ובגין היעדר הביטוח הרפואי קנס בסך 18,000 ₪. כמו כן, התבקש לחייב את הנאשם לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה נוספת למשך 3 שנים ולא, יושת עליו הקנס המקסימאלי הקבוע בחוק לביצוע העבירה בסך 116,800 ₪.

5. **הנאשם** טען כי הודה בעובדות כתב האישום וחסך מזמנו של בית הדין ומזמנה של המאשימה. מדובר במקרה חד פעמי, בו הנתבע העסיק עובד אחד. הנאשם נקבע למצב כלכלי קשה בעקבות מגפת הקורונה והמסעדה בה עבד נסגרה. הנאשם שילם לעובד את הכסף שלא הופקד, אך לא הספיק להחתיים אותו על מסמך המאשר זאת, בטרם נפגע העובד למרבה הצער בתאונת דרכים. הנאשם הוא שבר כלי לאחר שנפגע והוכר כנכה במוסד לביטוח לאומי. גם אשתו וגם בתו של הנאשם חלו במחלת הסרטן בשנים האחרונות ואף נכדתו אובחנה כחולה במחלה קשה. הנאשם ביקש להטיל עליו קנס נמוך ככל האפשר, שישולם בתשלומים, שלא יעלה על 20,000 ₪.

דין והכרעה - גזר הדין

6. ביום 10.1.12 פורסם תיקון מספר 113 **לחוק העונשין, תשל"ז - 1977**, (להלן: "חוק העונשין") בדבר "הבניית שיקול הדעת המשפטי בענישה". העיקרון המנחה בענישה, כפי שנקבע בסעיף 40 לחוק העונשין, נקבע כך:

"העקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה - העקרון המנחה)"

ראו: ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' **מדינת ישראל** (5.8.2013); ראו ע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל - חדוות הורים** (8.11.14); ע"פ (ארצי) 32385-05-14 **שמש חי אחזקות בע"מ - מדינת ישראל** (13.8.15); ע"פ (ארצי) 11221-06-14 **סעדיה יוסף - מדינת ישראל** (29.3.17).

7. על פי התיקון האמור לחוק העונשין קיימים שלושה שלבים במנגנון גזירת העונש. בשלב ראשון יש לבחון האם מדובר באירוע אחד או מספר אירועים נפרדים, יש לבחון האם הנאשם הורשע במספר עבירות, או בעבירה יחידה. אם המדובר במספר עבירות יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או

אירועים נפרדים. אם המדובר באירוע אחד יש להמשיך לשלבים הבאים. אם מדובר במספר אירועים יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 יג (א)(ב) לחוק העונשין).

בשלב שני יש לקבוע את מתחם הענישה בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין. בתוך כך יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

הנסיבות האישיות של הנאשם אינן נשקלות בשלב זה, ואלה יבואו במסגרת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה.

בשלב שלישי יש לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע.

לשם כך רשאי בית הדין להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 ג(ב) לחוק העונשין. הנסיבות אשר אינן קשורות לביצוע העבירה מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין, כדלהלן:

- (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;**
- (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;**
- (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשתתו;**
- (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;**
- (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;**
- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;**
- (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;**
- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;**
- (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;**
- (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;**
- (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו."**

8. בענייננו, הנאשם הורשע בשתי עבירות, שהן שני אירועים נפרדים הנובעים למעשה ממחדלים בהם הודה. האחת, מאחר שלא הפקיד עבור העובד הפקדות לפיקדון מסתננים. השנייה, מאחר שלא דאג לביטוח רפואי לעובד לתקופת העבודה. מן המסמכים שהוגשו לאחר הדין התברר לראשונה כי הנאשם כן דאג לביטוח רפואי לעובד משך כחצי שנה מתוך כ- 4 שנות עבודה.

9. בקביעת מתחם הענישה, בשלב השני, יש לשקול את חומרת העבירות והערך החברתי אשר נפגע כפועל יוצא מכך. בענייננו, הנאשם השיא רווח כלכלי לעצמו בכך שלא הפקיד עבור העובד הפקדות לפיקדון מסתננים, ובכך גם נפגע בבירור העובד במישור הכלכלי. בהיעדר ראיות לא ניתן לדעת אם המחדל תוקן בדיעבד, כטענת הנאשם. כן נפגע האינטרס הציבורי בכך שלא ניתן היה לממש את מטרתו של הפקדת הפיקדון, עידוד עובדים זרים מסתננים לעזוב את הארץ ולקבל לידם את הסכום שהופקד אגב כך.

עוד יש לזכור כי העבירות על פי חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות, ולפיכך בעת קביעת מתחם הענישה ההולם לא ניתן להתעלם משיעור הקנס המנהלי, כפי שנקבע בחקיקה, העומד על ₪ 5,000 לכל עבירה.

העובדה כי העובד לא בוטח במהלך כל תקופת העבודה בביטוח רפואי כדין סיכנה את העובד, סיכון ממשי, וכן העמידה בסיכון את הקופה הציבורית.

10. אשר לנסיבות ביצועה של העבירה: במקרה שלפנינו מדובר בהעסקה במסגרת משלח ידו של הנאשם. הנאשם טען כי מדובר במקרה יחיד בו העסיק עובד, וטענתו לא הוכחה ולא נסתרה. אף לא נטען כי לנאשם היו עבירות קודמות נוספות, או כי הנסיבות בגינן הורשע חזרו במקרים אחרים.

כן תילקח בחשבון העובדה שהנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו ובכך חסך מזמנם היקר של בית הדין ושל המאשימה. הובאו ראיות חלקיות בלבד לטענות הנאשם בדבר קשיים רפואיים וכלכליים. מן המסמכים עולה כי הנאשם נפגע בתאונת עבודה והוא עדיין סובל מליקויים בריאותיים ומכאבים עקב כך. מצבם הרפואי הנוכחי של בני משפחתו לא הוברר במלואו.

11. לאור זאת, מתחם הענישה המתאים במקרה זה לעבירה של היעדר הפקדות לפיקדון מסתננים הוא ₪ 20,000 עד ₪ 40,000. לעבירה של היעדר ביטוח רפואי לכל תקופת העבודה המתחם הוא בין ₪ 5,000 לבין ₪ 12,000.

12. אשר לעונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה: לאור מועד ביצוע העבירות, הודאת הנאשם, העובדה כי אין לנאשם עבר פלילי בתחום ונסיבותיו הרפואיות, ישלם הנאשם קנס בסך ₪ 22,000 בגין היעדר הפקדות לפיקדון מסתננים וכן קנס בסך ₪ 8,000 בגין היעדר ביטוח רפואי, ובסך הכול ישלם קנס בסך ₪ 30,000. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים שווים ורצופים, הראשון שבהם תוך 30 יום. לא ישולם תשלום במועד, או תוך 7 ימים לאחריו, יעמוד מלוא הסכום לפירעון מיידי.

כמו כן, יחתום הנאשם תוך 60 יום על התחייבות בסך ₪ 116,800 להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע לפי חוק עובדים זרים למשך שלוש שנים.

13. הנאשם יפנה למזכירות בית הדין לשם חתימה על התחייבות כאמור וקבלת שוברים לתשלום הקנס.

14. גזר הדין ישלח לצדדים בדואר.

זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה תוך 45 ימים מיום המצאת גזר הדין.

ניתן היום, ד' תמוז תשפ"ד, 10 יולי 2024, בהעדר הצדדים.